

Animal welfare, etológia és tartástechnológia

Animal welfare, ethology and housing systems

Volume 7

Issue 4

Különszám

Gödöllő
2011

AZ ŐZ CSOPORTKÉPZÉSE MEZŐGAZDASÁGI ÉLŐHELYEN

Bleier Norbert, Juhász Vera, Csányi Sándor

Szent István Egyetem, Vadvilág Megőrzési Intézet

2103 Gödöllő, Páter Károly út 1.

bnorbi@ns.vvt.gau.hu

Összefoglalás

Az őz (*Capreolus capreolus*) az evolúció során az erdei, ligeterdei környezethez adaptálódott. Az elmúlt hatvan év alatt azonban teljesen meghódította a nyílt, főként mezőgazdasági művelésű élőhelyeket melyek viszont számos szempontból jelentősen különböznek a fás vegetációval borított erdei környezettől. Vizsgálatunkban célul tűztük ki, hogy leírjuk a nyílt vidéken élő őzek csoportképzésének jellegzetességeit, párhuzamba állítva az év során változó vegetáció nyújtotta takarással. Heti rendszerességgel megfigyeléseket végeztünk, illetve a növényzet állapotát is feljegyeztük. A csoportmegfigyelések havi bontásban kerültek összesítésre. Az egyes hónapok jellemzésére móduszt, mediánt, alsó- és felsőkvartilist, valamint átlagot és szórást számítottunk. A csoportnagyságok alapján az évet két jól elkülöníthető részre bonthatjuk, melyek átmeneti időszakokkal váltják egymást. Májustól júliusig a magányos egyedek aránya dominált, augusztusban és szeptemberben a 2-3 egyedből álló csoportok voltak a legjellemzőbbek. Októberben már előfordult 10-nél több egyedből álló csapat is, novembertől februárig pedig a 4-5 illetve az ettől nagyobb csoportok voltak a leggyakoribbak, esetenként pedig 50-től több egyedet számláló csapatot is láttunk. Márciusban kiegyenlítődtött a kisebb és nagyobb csoportok aránya, majd áprilistól fokozódott a magányos egyedek előfordulása. A csoportok egyedszáma és a takarás mértéke ellentétesen mozgott egymással. A csoportméretek alakulása azonban nem követte pontosan a takarás mértékének változását. Az őszi átmeneti időszakban a csoportnagyság növekedése késleltetve követte a takarás mértékének csökkenését. Tavasszal a takarás növekedése és a csoportméretek alakulása nem volt egyértelműen szinkronban. A csoportok előbb kezdtek el felbomlani, mint hogy a terület fedettsége növekedést mutatott volna. Mindez arra utal, hogy ebben az időszakban valószínűleg más tényezők jelentősebb szerepet játszanak a takarásnál.

The characteristics of the roe deer's group formation in an agricultural habitat

Abstract

The appearance and spread of roe deer (*Capreolus capreolus*) in agricultural areas started in the beginning of the 1950's. These habitats differ from forests in innumerable characteristics. The aim of our study was to describe the characteristics of group formation of roe deer living in open agricultural fields, and its changes occurring during a year. We did visual observations with weekly regularity through a year and noted every roe deer what we have seen and recorded the parameters of the vegetation. The formation of roe deer's group showed substantial differences in the course of the year. Proportion of lone individuals dominated from May to July, groups of 2-3 individuals were most typical in August and September. There have already been some groups of 10 in October, however groups of 4-5 and more were the most common from November to February. Occasionally even herds of 50 individuals have been reported from that period. Proportion of smaller and larger groups started to be equal in March, reports of solitary individuals increased from April. The group size and the cover provided by the fields ranged opposite to each other, but not precisely. In the autumn transition period the increase of the group size followed the reduction of the covering ability with a delay. When the covering ability of the fields were the lowest the groups sizes were the highest. The growth of covering ability of the fields in the spring and the group size changes were not clearly synchronized. This indicates that in this period other factors play a more important role than covering. To understand this we examined the structure of the groups, the number and sex of lonely individuals in April and May. We deduce from the results that the reason of the groups' decomposition might be the territorial behaviour of the bucks.